

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший
Кафедра	СГД	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	
Спеціальність	023 ОМ, ДМ, реставрація	Семестри	6

**Методика викладання
у початкових спеціалізованих мистецьких закладах**

Семестр 6 / 2022

31 січня — 4 червня

Викладач	Тарасов Володимир Володимирович, доцент, кандидат історичних наук
E-mail	Tarasovvv1977@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	
Адреса	к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-28-11 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — МВ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години. За бажанням можна запропонувати листування у Messenger, Viber тощо.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має обов'язкові передумови для вивчення: курси «Філософія», «Історія образотворчого мистецтва», «Історія української культури і мистецтва», «Сучасні мистецькі практики у культурно-історичному контексті»

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальний посібник:

Мархайчук Н., Тарасов В. Методика викладання / Навчальний посібник для студентів художніх спеціальностей [Наталя Мархайчук, Володимир Тарасов]. – Х.: ХДАДМ, 2008. – 98 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

youtube -канал «Володимир Тарасов: історія, культура, мистецтво»

https://www.youtube.com/channel/UCwAD_VgesxOcy0JvpncyYTA/videos

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

- 1) методичні особливості викладання фахових дисциплін;
- 2) дидактичні прийоми навчальної роботи із дитячою аудиторією;
- 3) особливості побудови засад естетичного виховання та художньо-мистецького розвитку у початкових спеціалізованих мистецьких закладах;
- 4) викладацька майстерність фахівця у межах роботи із змістом фахових дисциплін;

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів цілісного та комплексного уявлення щодо специфіки методики викладання; ознайомлення із сучасними прийомами та техніками викладацької діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, відповідають освітньо-професійній програмі.

Дисципліна призначена для формування фахових компетенцій педагогічної майстерності викладача початкових спеціальних мистецьких закладів.

Програмні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 9. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість та академічна специфіка дисципліни визначається формально-логічною структурою побудови навчального плану та характером запропонованих для формування компетентностей.

Дисципліна вивчається упродовж шостого семестру / 3-й курс / (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 16 годин — аудиторних лекцій, 29 годин — семінарських занять, та 45 годин — самостійної роботи). Дисципліна містить 2 модулі, що складаються із 7 змістовних складових (тем).

Модуль 1. Методика викладання як вид діяльності.

Тема 1. Методика, методи, техніки, технології навчання, цілі викладання, модель випускника початкового спеціалізованого мистецького закладу.

Тема 2. Організація навчального процесу. Календарно-тематичний план та особливості

його побудови. Особливості організації викладацького курсу дисциплін художньо-мистецького профілю.

Тема 3. Методика підготовки та проведення інформативних видів навчальної роботи. Урок як дидактична складова. Типологія уроку. Організація добору інформації, види уроків, розподіл часу на викладання інформації, ораторське мистецтво викладача.

Модульно-тематична атестація

Модуль 2. Методика викладання у системі дидактичних та виховних практик.

Тема 4. Методика підготовки та проведення оцінювання знань. Типологія контролю знань, умінь та навичок. Методики розробки тестових завдань, підготовка та проведення контрольних робіт.

Тема 5. Методика організації самостійної роботи. Особливість контролю та самоконтролю самостійної роботи.

Тема 6. Методи та техніки естетичного виховання. Художній смак та методи його формування.

Тема 7. Дидактична система розвитку художньо-творчого потенціалу учня. Розвиваючі системи у межах методичного комплексу навчання у початкових спеціалізованих мистецьких закладах.

Модульно-тематична атестація

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Контент дисципліни пропонується студентам через лекційну комунікацію. Форма викладу діалогічна, відкрито-комунікаційна, припускає розв'язання поточних дисциплінарних питань, підтем та практичних завдань. Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Самостійна робота здобувача спрямована на здобуття вмінь та навичок на ґрунті здобутих під час аудиторної роботи знань. Основним змістом самостійної роботи є: пошук додаткової інформації, її аналіз та інтерпретація, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є *залік*. Для отримання заліку необхідно скласти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок виконання завдань аудиторної частини курсу та самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять як викладачеві так і студентам бажано вимкнути гучномовці мобільних телефонів. Аудиторна робота регламентується викладачем в залежності від теми, типу лекційного спілкування та тривалості його окремих складових.

Висловлення власної дослідницької позиції, її аргументація та обґрунтування є необхідними компонентами навчального процесу.

У випадках відрядження, хвороби (інших форс-мажорних обставин) викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою домовленістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Неприпустимим є пропуски занять без поважних причин. Запізнення на заняття не вітаються. У випадку пропуску заняття (занять) студент має самостійно виконати програму теми або іншого змістовного компоненту. В разі необхідності студент може звертатися за консультаціями до викладача. Звітом за пропущенні заняття є результати поточного контролю, крім випадків, коли студентом не набрана необхідна (мінімальна) кількість балів. У цьому випадку програмою дисципліни передбачена можливість виконання додаткових навчальних завдань (як письмових, так і усних).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не є прийнятними. Якщо під час рубіжного контролю помічено не доброчесне використання інформації, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — студент отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	лек	сем	Рубіжний контроль	Деталі
			Модуль 1				
1	1	лек	Тема 1. Методика, методи, техніки, технології навчання, цілі викладання, модель випускника початкового спеціалізованого мистецького закладу.	2	2		
2		сем			2		
3	2	лек	Тема 2. Організація навчального процесу. Календарно-тематичний план та особливості його побудови. Особливості	2	2		

			організації викладацького курсу дисциплін художньо-мистецького профілю.				
4		сем			2		
5	3	лек	Тема 3. Методика підготовки та проведення інформативних видів навчальної роботи. Урок як дидактична складова. Типологія уроку. Організація добору інформації, види уроків, розподіл часу на викладання інформації, ораторське мистецтво викладача.	2	2		
6		сем			2		
			<i>Модульно-тематична атестація</i>				
			Модуль 2				
7	1	лек	Тема 4. Методика підготовки та проведення оцінювання знань. Типологія контролю знань, умінь та навичок. Методики розробки тестових завдань, підготовка та проведення контрольних робіт.	2	2		

8		сем			2		
9	2	лек	Тема 5. Методика організації самостійної роботи. Особливість контролю та самоконтролю самостійної роботи.	2	2		
10		сем					
11	3	лек	Тема 6. Методи та техніки естетичного виховання. Художній смак та методи його формування.	2	2		
12		сем			2		
13	4	лек	Тема 7.1 Дидактична система розвитку художньо-творчого потенціалу учня.	2	2		
14		сем			3		
15		лек	Тема 7.2. Розвиваючі системи у межах методичного комплексу навчання у початкових спеціалізованих мистецьких закладах.	2	2		
			<i>Модульно-тематична атестація</i>				
				16	29	залік	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–15
3	Поточний контроль	0–15
4	Поточний контроль	0–15

5	Поточний контроль	0–15
6	Поточний контроль	0–15
7	Поточний контроль	0–15
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під аудиторної роботи (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у виконанні колективних /творчих чи науково-дослідних/ завдань (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Додаткові джерела інформації пропонуватимуться до розгляду у процесі вивчення дисципліни.

Основна література:

1. Агеєнко, Т. (2020). Змішане навчання: проблеми та їх вирішення в процесі викладання образотворчого мистецтва з методикою. Збірник наукових праць ЛОГОС, 60-61.
2. Блудов, А. В. (2019). Формування сучасної методики викладання живопису в творчих ВНЗ (на прикладі Баухауза). Сучасні проблеми архітектури та містобудування, (53), 4-12.

3. Борисенко, Н. С. (2018). Методика викладання дисциплін художньо-естетичного циклу: Методичні рекомендації з навчальної дисципліни / Н.С. Борисенко. – Житомир, 2018. – 32 с.
4. Вашкевич, М. (2019). Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до впровадження нестандартних технік зображення на уроках образотворчого мистецтва. Молодь і ринок, (9), 167-172.
5. Виноградова, А. (2018). Методи викладання пейзажної тематики на уроках образотворчого мистецтва. *Магістерський науковий вісник.*—Випуск № 30.—2018.— 206 с., 98-99
6. Гордаш, А. (2018). Шлях до вершин художньої майстерності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Проблеми підготовки сучасного вчителя, (18), 156-166.
7. Гулей, О. В., & Харченко, А. І. (2018). До питання про естетичне виховання школярів на уроках образотворчого мистецтва. «Теорія та методика навчання суспільних дисциплін»: науково-педагогічний журнал, №1(6), СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 146-149.
8. Іонова, О. (2020). Питання естетичного виховання особистості у вальдорфській школі. Актуальні питання гуманітарних наук, 2(28), 120-125.
9. Лесняк, Н. В. (2017). Компетентнісний підхід у викладанні образотворчого мистецтва. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти, (15), 28-32.
10. Лопухова, С. (2018). Викладання рисунку майбутнім дизайнерам в сучасних умовах. Мистецтвознавчі записки, (33), 145-150.
11. Михайличенко, О. (2019). Методика навчання образотворчого мистецтва: історія становлення. Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент, (14), 16-28.
12. Падалка, Г. (2017). Педагогіка мистецтва: домінантні аспекти розвитку. Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, (152), 31-37.
13. Пилипчук, Є. М. (2019). Новітні методики естетичного виховання учнів. Теорія та методика навчання, Механізми сучасного інноваційного розвитку педагогічної науки та освіти. Матеріали науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 18-19 жовтня 2019 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2019. – 112 с. 87-90.
14. Плотницька, О. В. (2019). художньо-естетичного циклу: Навчальний посібник /О . В. Плотницька. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. – 156 с.
15. Семко, М. І. (2018). Інтегрований підхід до викладання предметів художньо-естетичного циклу. *Young*, 57(5.2).
16. Слижук, О. Сучасний підліток і художній твір: комунікація крізь призму медіа. Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту».– Київ: Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020.– 494 с., С.149.
17. Толочко, Л. М., & Толочко, Р. М. (2017). Теоретичні засади художньо-естетичного виховання сучасних школярів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, (54), 335-339.
18. Торчевська, Н. (2019). Формування художнього смаку студентів мистецьких спеціальностей у процесі вивчення курсу «Історія мистецтв». Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, 2(16), 122-130.
19. Чен, Н. В. (2017). Орієнтовний календарний план уроків мистецтва у 9-му класі (І семестр). Мистецтво та освіта, (3), 58-59.

20. Черкасов, В. Ф. (2018). Організаційно-педагогічні умови розвитку художньо-естетичного смаку майбутніх фахівців образотворчого мистецтва. Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, (161), 44-48.
21. Яцишин, Р. М. (2017). Соціально-педагогічні аспекти художньо-естетичного виховання школярів. Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Series "Pedagogical Sciences", (6).